

ЛІТЕРАТУРА

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Офіційний вісник України. 2005. № 32. Ст. 1918.

Ключові параметри Закону України від 2 червня 2016 року «Про судоустрій і статус суддів»

Лавренова О.І., к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та фінансового права НУ «ОЮА», Стукаленко Г. В., студентка 4 курсу факультету підготовки слідчих НУ «ОЮА»

Сьогодні зміни в законодавстві є доволі частим явищем. Деякі закони мають невеликий перелік змін або доповнень, а деякі – змінені докорінно. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» не став виключенням, адже реформування судової системи України потребувало серйозних змін та сучасних нововведень.

Ключовими параметрами Закону України «Про судоустрій і статус суддів» є: спрямованість на досягнення цілей ст. 14 Угоди про Асоціацію щодо підвищення ефективності і незалежності судової влади та подолання корупції [1]; урахування 47 пропозицій органів Ради Європи, які раніше не були втілені; розробка закону відбувалась за участі експертів громадських організацій та Європейського Союзу; новий Закон України «Про судоустрій і статус суддів» має комплексний характер – передбачає зміни до 14 законів.

Завданнями реформування судової системи були: покращення доступності правосуддя для людей, запровадження добору суддів за об'єктивними критеріями та конкурсними процедурами, приведення дисциплінарної відповідальності суддів у відповідність до європейських стандартів, спрощення системи суддівського самоврядування, спрощення судової системи та посилення її інституційної спроможності.

Гарантований доступ до правосуддя виявляється в тому, що: унеможливлено повернення позовної заяви з підстав її

непідсудності конкретному суду, підвищується відкритість судового процесу через надання дозволу на проведення відеозапису, започатковується електронне правосуддя, збільшено строки на апеляційне та касаційне оскарження судових рішень, забезпечено право безпосереднього доступу до Верховного Суду, посилено роль Верховного Суду у забезпеченні єдності судової практики.

Стаття 17 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» говорить, що систему судоустрою складають: 1) місцеві суди; 2) апеляційні суди; 3) Верховний Суд (який є найвищим органом у системі судоустрою України) [2]. При цьому глава 4 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» називається «Вищі спеціалізовані суди» та передбачає існування двох вищих спеціалізованих судів України: Вищий суд з питань інтелектуальної власності та Вищий антикорупційний суд. Ці вищі спеціалізовані суди будуть діяти як суди першої інстанції з розгляду окремих категорій спорів. Тобто в триланковій судовій системі існуватимуть вищі спеціалізовані суди, які згідно зі статтею 32 Закону:

- здійснюватимуть правосуддя як суди першої інстанції у справах, визначених процесуальним законом;
- аналізуватимуть судову статистику, вивчатимуть та узагальнюватимуть судову практику, інформуватимуть про результати узагальнення судової практики Верховний Суд;
- здійснюватимуть інші повноваження, передбачені законом.

Якщо проаналізувати повноваження судів першої та апеляційної інстанції та порівняти їх з повноваженнями вищих спеціалізованих судів, то фактично останнім надають гібридні повноваження судів першої та апеляційної інстанцій, але чому суд, який фактично є судом першої інстанції названо «вищим»? Адже це можна інтерпретувати як створення якогось надзвичайного суду, що заборонено Конституцією України [3]. В той же час незрозуміло, чому на сьогодні виникла необхідність створити саме Вищий суд з питань інтелектуальної власності та Вищий антикорупційний суди? Адже таких категорій справ на

сьогодні не так багато. Ще одне питання стосовно створення двох нових вищих спеціалізованих судів – чому саме в цих категоріях справ буде лише дві інстанції. Зрозуміло, що наявність трьох інстанцій не гарантує прийняття справедливого рішення, однак обмеження осіб в можливості оскарження судового рішення все ж незрозуміла і нічим фактично не обгрунтована.

У вирішенні питання реформування судової системи домінує формальний підхід. Тобто на перше місце висувається проблема структури судової системи, а мета правосуддя враховується лише настільки, наскільки це відповідає інтересам суб'єктів реформаторського процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, 2014 р. // Офіційний вісник України. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125.
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.
3. Конституція України, 1996 // Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст. 15.

Судова реформа в Україні: зміни правового становища суддів після судової реформи

Лавренова О.І., к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та фінансового права НУ «ОЮА», Кулинич А.А., студентка 4 курсу факультету підготовки слідчих НУ «ОЮА»

Наразі, коли правосуддя посідає провідне місце в правовій системі України, важливим є те, щоб воно здійснювалось у відповідності до закону. З огляду на це, нещодавно Верховна Рада України взялася за судову реформу, підтримавши 281 голосом нову редакцію Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а також 335 голосів за президентський законопроект № 3524 про внесення змін до Конституції України.